

1. Cvičení – struktura obyvatel

Ze0132 Geografie obyvatelstva a sídel

Podmínky udělení zápočtu

- **Docházka** – maximálně 1 absence
- **Včasné odevzdání cvičení** – deadline vždy o 14 dní
  - Maximálně 1 oprava (do odevzdávárny)
  - Cvičení s chybějící částí cvičení se počítá jak neodevzdané cvičení
- **Jednotná struktura cvičení**
  - Záhlaví: jméno, učo
  - Název cvičení
  - Zadání cvičení
  - Vypracování cvičení
  - Závěr cvičení
  - Použité zdroje (dle citační normy)
- **Pozor na popis tabulek a grafů**

https://is.muni.cz/auth/do/ped/VPAN/pokdek/K_realizaci_zave-recnych_praci_bakalarskych_diplomovych_rigoroznich_a_z-averecnych_praci_CZV_.pdf

Zadání cvičení

▪ Cvičení 1: Struktura obyvatel

▪ Zadání:

- Za svoji obec vyhledejte, tabelárně a graficky zpracujte a okomentujte data:
- 1) Počet obyvatel ze SLDB 1869 - 2011
- 2) Vývoj počtu obyvatel od roku 1991 do současnosti (2021), výpočet řetězového a bazického indexu
- 3) Za poslední dostupný rok:
  - Rozloha obce
  - Výpočet hustoty zalidnění
  - Výpočet indexu feminity
  - Průměrný věk
  - Index stáří – aktuální index stáří a index před 5 lety

Zadání cvičení

- **Cvičení 1: Struktura obyvatel**
- **Zadání:**
- 4) Libovolná demografická mapa okresy ČR – kartogram a kartodiagram – digitálně (např. mapa srovnání indexu změny obyvatel za roky 2010 a 2020)
- Popsat, co z analýzy dat plyne pro budoucí rozvoj obce
- Analyzovat demografickou mapu, vyhodnotit, okomentovat, diskutovat možné příčiny...

Zadání cvičení

- **Počet obyvatel ze SLDB 1869 – 2011**
- Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2011
- <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>
- Výstup: tabulka + graf (spojitý)
- Komentář (stačí do závěru, ale vysvětlovat proč?)

Zadání cvičení

- Vývoj počtu obyvatel od roku 1991 do současnosti (2021), výpočet řetězového a bazického indexu
- Databáze – registry, Databáze demografických údajů:
- <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>
- Výstup: tabulka
+ graf počtu obyv. (spojitý)
- Komentář (stačí do závěru, ale vysvětlovat proč?)

index - bezrozměrné číslo, které popisuje časové, věcné nebo prostorové srovnání

ukazatelů

index = poměr hodnot ukazatele ve dvou situacích

absolutní rozdíl = rozdíl čitatele a jmenovatele indexu

časové indexy

* s pohyblivým základem = **řetězové indexy**
(koeficienty růstu)

$$I_{t/t-1} = \frac{y_t}{y_{t-1}}$$

*s pevným základem = **bazické indexy**

$$I_{t/0} = \frac{y_t}{y_0}$$

Zadání cvičení

- Za poslední dostupný rok:
  - Rozloha obce (pozor na jednotky)
  - Výpočet hustoty zalidnění
  - Výpočet indexu feminity
  - Průměrný věk
  - Index stáří – aktuální a index před 5 lety
- www.czso.cz – Databáze, registry – Veřejná databáze – Vlastní výběr
- Na závěr okomentovat

Feminita

- Index feminity (I_f):
  - $\check{Z}$ = počet žen
  - M = počet mužů

$$I_f = \frac{\check{Z}}{M} * 1000$$

Maskulinita

- Index maskulinity (I_m):
  - M = počet mužů
  - $\check{Z}$ = počet žen

$$I_m = \frac{M}{\check{Z}} * 1000$$

Zadání cvičení

- Za poslední dostupný rok:
  - Rozloha obce (pozor na jednotky)
  - Výpočet hustoty zalidnění
  - Výpočet indexu feminity
  - Průměrný věk
  - Index stáří – aktuální a index před 5 lety
- www.czso.cz – Databáze, registry – Veřejná databáze – Vlastní výběr
- Na závěr okomentovat

- Index stáří (I_s) – poměr postreprodukční a dětské složky obyvatelstva

$$I_s = \frac{P_{65+}}{P_{0-14}} * 100$$

- I_s = index stáří
- P_{65+} = postreprodukční obyvatelstvo
- P_{0-14} = předreprodukční obyvatelstvo

Zadání cvičení

- **Libovolná demografická mapa**
- Okresy, SO ORP, obce
- Výstup: kartogram – relativní ukazatele!, kartodiagram – absolutní ukazatele! + komentář
- Výběr dat a jejich příprava (ve formě tabulky) – **do 7., resp. 9. 10.!**
- V ArcGISe

- Spojitá stupnice
- Intervalové hodnoty
- Lineární stupnice

Zadání cvičení

▪ Libovolná demografická mapa

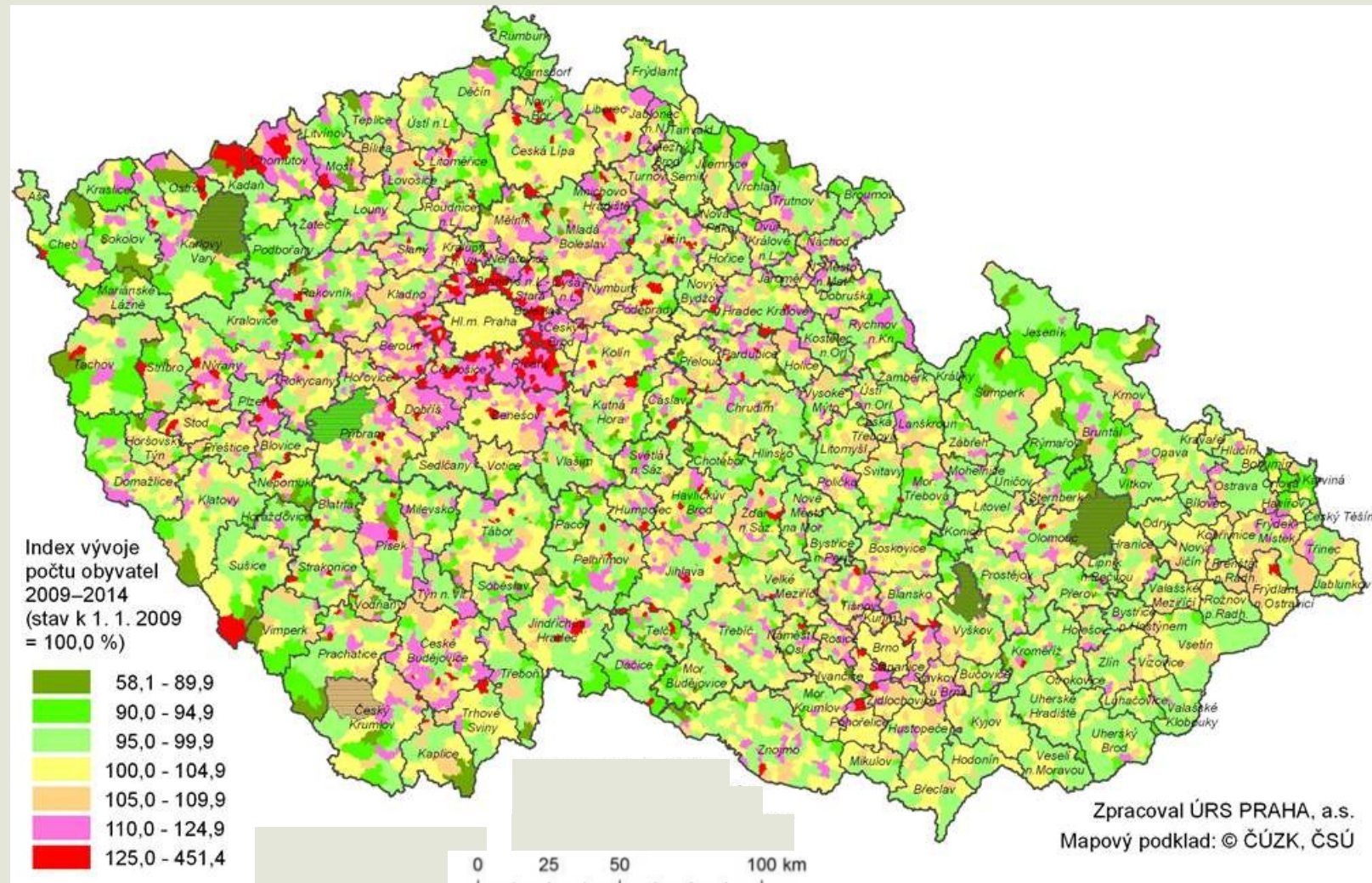
Postup:

1. Zjistit variační rozpětí souboru dat
2. Doporučuji max 5 intervalů (vhodně zaokrouhlit na stejný počet des. míst, intervaly se nesmí překrývat)
3. Zvolit vhodnou barevnou škálu – **odstín jedné barvy**
4. Mapa bude obsahovat všechny základní kompoziční prvky (nadpis – co , kde, kdy; mapové pole; měřítko; legendu; tiráž)

Využijte literaturu viz Cvičení a přednášky z kartografie
(např. Skripta J.D. Bláha: Geografická kartografie, UJEP, 2003)

INDEX VÝVOJE POČTU OBYVATEL 2009 - 2014

v obcích ČR

Zadání cvičení

- Záhloví: jméno, učo
- Název cvičení: **Cvičení 1: Struktura obyvatel**
- Zadání cvičení
- Vypracování cvičení
- Závěr cvičení
- Použité zdroje (dle citační normy)
- Pozor na popis tabulek a grafů
- Komentář ku každé části 10+ řádků

Termín odevzdání: 23.10. do půlnoci (i šablona)